

## TIDEVARVET

N:r 10: 1929

Veckans ledare heter **Produktivt arbete.**

Är detta skolfrågan?

Karin Hammar belyser skolfrågan under rubriken **Samarbete.**

Generalstabens dagdrömmar kommenterar historien om det fransk-belgiska militärfördragets avslöjande.

Elin Wagners artikel om En ny kontinent fortsättes och avslutas i detta nummer.

Justitiombudsmanen har uttrytt sig med anledning av den på grund av ett polisgripande från sin anställning vid en automatrestaurant avskedade kvinnan. Några av de i J. O:s skrivelse framförda synpunkterna återgivas under rubriken **Rätt.**

Stockholms stad har fått särskild idrottsstyrelse. I artikeln om **Idrott** påpekas en del av de önskemål, som genom den nya myndighetens tillkomst aktualiseras.

Veckans korta historia är av Eva Schmidt och heter **Endebatt utanför stängda dörren.**

Too, fru Ragnvi Torslow-Lundgren, skriver om Konstakning ännu en gång med anledning av Wienerkonstakarna och ger samtidigt ett svar till Quelqu'une.

**Gör ett besök i**  
Söders populäraste bageri  
**BAGARSTUGAN**  
Bellmansgatan 6 Hornsgatan 37

**Möbler**  
Möbler köpas bäst och billigast i  
**Rockströms Möbelförlägg**  
Åven kredit ordnas  
Stora Nygatan 10-12, Strim. Norr 16550

**Svenska Eldbegångelse Föreningen**  
Nornmalmsgrög 2 A - Stockholm  
Öppen 10-4, lördags- och helgdagsaftnar 10-2  
Tel. Norr 2200 för eldbegångelser  
Norr 2280 » medlemssamman.  
Avgift 10 kr. en gång för alla, för begravningsförsäkrad 5 kr.  
Krematorier i Stockholm, Göteborg, Örebro och Hålsingborg.

**Arvid Wærner**  
Begravningsbyrå  
35 Sibleylegatan 35  
Ombud för Sv. Eldbegångelsefören. Balsamering utföres.  
Tel 74235 Norr 23051  
Bost. Karlbergsväg. 7. Tel. 84047

# IDROT

Stockholms stadsfullmäktige ha glädjande nog beslutat tillsätta en idrottsstyrelse för tillvaragande av idrottens intressen. Alla ärenden rörande lek- och idrottsplatser, badanläggningar samt anslag för gymnastik- och idrottsändamål komma alltså att behandlas av sin egen myndighet. Det är inte mer än rätt och kommer säkert att visa sig nyttigt ur flera synpunkter, att det stora och viktiga intresset som idrotten utgör, får större möjligheter än för närvarande att förskaffa sig de praktiska tillgångar, som är nödvändiga för dess goda utveckling.

Under debatten i stadsfullmäktige, där frågan avgjordes, var också intresset för idrotten i sig själv till synes så starkt, att de partipolitiska snärtarna åtminstone i jämförelsevis hög grad fingo vila. Borgarrådet Juhlin-Dannfelt och ingenjör Mossberg vill visserligen göra gällande att en anordning med självständig idrottsstyrelse vore en onödig utvidgning av förvaltningsapparaten och stridande emot de sparsamhetssträvanden, som man ju framförallt ville stödja, då den också kunde komma att öka stadens kostnader för den idrottsliga verksamheten. Ett organ av mera beredande karaktär hade varit lämpligare, tills man vunnit större erfaren-

het. Hr Lindencrona framhöll däremot att genom att göra styrelsen till beredning skulle den berövas det initiativ, som vore det allra förnämsta. Hr Samuelsson framförde en mängd synpunkter på vad den nya styrelsen särskilt borde beakta i sin verksamhet. Först och främst är det av största vikt att Stockholms stad samtidigt äger och disponerar idrottsplatserna. De flesta äro nu utarrenderade till enskilda föreningar för ett billigt pris. Följden blir, att de stora organisationerna med sina bättre resurser lägga beslag på de befintliga platserna, medan alla de tusentals idrottsproppar, som tillhöra mindre föreningar, vilka inte ha råd att hålla sig med plats, komma att stå utanför. Om platsbristen alltså är den första uppgiften som måste lösas, komma sedan en rad av andra, såsom anställande av dugliga instruktörer, anläggande av käll- och skidbackar, upprättande av skridskobanor öppna för såväl barn som vuxna m. m. Allt detta för att föra idrotten ut bland de stora massorna, där den har sin avgörande och ofrånkomliga betydelse.

Idrottsnämndens första uppgift blir enligt instruktionen att utarbeta en generalplan för idrotten i Stockholm. Här finnas en mängd viktiga önskemål, inte minst vad beträffar

den kvinnliga idrottens tillgodoseende. Bristen på idrottsplatser är just för flickorna särskilt kännbar, då de praktiskt taget inte ha en enda plats, där de kunna träna ostörd, utan få passa på mellan pojarnas tider på de alltför få platser som finnas. Detta förhållande passar illa ihop med det växande idrottsintresset bland kvinnorna.

Också ur andra synpunkter är det viktigt att den kvinnliga idrotten blir företrädd inom den nya styrelsen. Svenska Kvinnors Centralförbund för Fysisk Kultur har med anledning av det förestående valet av ledamöter till idrottsstyrelsen hos borgarrådet Oscar Larsson framhållit det önskvärda i att den kvinnliga idrotten finge två representanter och nämnde förslagsvis doktor Andrea Andreen-Svelberg och gymnastikdirektör Ragnvi Torslow-Lundgren. Styrelsen kommer att bestå av fyra ledamöter och fyra suppleanter utom det borgarråd, som stadskollegiet utser till ordförande. Valet av ledamöter bordlades till nästa sammanträde. Tidevarvet uttrycker en förhoppning om att de av kvinnoidrottens företrädare framförda förslagen måtte vinna beaktande.

## SIMBA

Högt uppe och längst till sidan på biografens läktare. Bilderna visa en svagtendens att framträda i avsmalnande skick. Det är varmt och fullsatt till sist plats. Men ingenting kan störa kvällens fröjd. En äldre, gleshårig arbetare lutar sig över räcket och förblir orörlig i sitt intressa beskådande av vad som rör sig på filmen, tills dess sista meter gått förbi. Den hopkrupne lille springkonjen vid hans sida måste då och då ge sitt intresse tillkännas i en stilla viskade kommentar. Annars är det andöst tyng, ingen behöver fråga om förklaringar för att få sammanhang i vad som händer. Vad ögonen se är nog.

Det är filmen om djuren i Afrika, om lejonet Simba och alla hans stolta och sköna och skrämda med-djur och undersåtar på savannen.

Det är märkvärdigt att människorna, av vilken beskaffenhet de vara må, låta sig så djupt betagas av händelserna hos djuren, att en kväll i djungeln eller på krollandfiloden tycks vilja övergåna vad ett skickligt sammansatt människöde kan bjuda av spänning. Jag har undrat om det kan bero på, att djurlivet i vår människögon har någon av sagnarnas möjligheter att låta det otroliga ske. Vi finna lagar och liv där vi intet sökt. Vi klåda djuren i människobarn, de till våra bekännas som personligheter, eftersom vi inte känna någon annan form för belaktenskap. Men just när vi givit dem namn och funnit likheten med människor hos dem, överraskas de oss med sitt främmande väsens resurser.

Se på den väldiga noshörningen! Tro vi inte, att det är en tjock och hjälplös gumma! Men med sagnas förvandlande kraft till sin hjälp löper den ifrån oss på bilden, måligt som ett härskare, överlägsen, stolt och fritt balanserande det tunga huvudet under loppet. Det är intet fel på dess förmåga, dess korpulens är ingalunda något missgat, den är fulländad.

Där äro de sammetsfläckiga, bekröta girafferna, som i gungande galopp flykta till den afrikanska lund, där de finna sin föda uppe i trädkronorna. Och i deras sällskap gå helt förtroligt i stora flockar de underbart vältecknade zeborna, fasta, rundlätta vägar tillvaron anvist dem. Vaggande strutsar, svart-vita och grå, världens mest graciosa antiloper försedda med vänliga paraständade fåglar, oshakare, tryggt gungande på de höga häckor. Ett spel av fina muskler och mjuka hal-sar, flaxande vingar och sega fjäderhandben.

Och mitt i detta myller av fina djur, där man verkligen måste undra vad de tänka om varandra, var i sin överbegerliga egenart, kommer Simba, konungen, härskaren, skräcken, han som dödar människor och djur i sin väg.

Flockar av zebor med halsarna sträckta och savannens röd yrande som moln om hovarna, flyende, flämtande, vett-skrända vareler äro Simbas förbud. Och när han kommer, majestätiskt och mjuk med ögonen skidande åt alla sidor och den starka svansen svängande av städskrat, då samlas omkring honom all den oberäknlighet och dödsörlighet, som gömmes i djurvärlden under de sköna formernas spel. Spänning och flykt för livet — en rivna zebra i det höga gräset, en segermåttad och gamarnas simpla och angeläna församling ringt oföf-fensland. Det är slutet på en alldaglig och ändå alldeles ny levnadsgata.

Det är bara människor som känner sig trygga — kanske av oförstånd, kanske av mycket högt förstånd — där han beskådande intagit sin härskarplats på biografens beta läktare.

C a s a n .

Ruhr, den väg, som vi s i n g o 1923.

Xven de strategiska planerna mot Holland — d. v. s. den fänkta makt som antas hysa fientliga planer mot Belgien — äro i detalj utförda.

Det rör sig ej heller om småsaker ifråga om arméer, tanks, tungt Forts. 3 sid. 4

# Generalstabernas dagdrömmar

DET FRANSK-BELGISKA FÖDRAGET

Kellogpakten är, när detta skrives, ratificerad av så gott som alla de undertecknade staterna — när detta läses kanske av alla — och skall alltså tråda i kraft.

Enligt densamma förbinda sig undertecknarna ömsesidigt att avsvärja kriget såsom politiskt instrument.

Den 26 februari ratificerades paktens av franska parlamentet. En talare yttrade den önskan att ur denna början något större måtte utveckla sig. Den bästa metoden att bereda väg för freden vore en fredsvänlig diplomatiskt arbetad fullkomligt öppet inför offentligheten. När detta sades, gjorde utrikesministern Briand ett inkast: "Just i den andan har paktens slutits och undertecknats", sade han.

Nästän lika förhoppningsfullt och vackert yttrade sig Chamberlain i engelska parlamentet när hela imperiet med sina dominions ratificerade.

Emellertid hade tre dagar innan Briand yttrade dessa ord om den öppenhet och fredlighet som kännetecknade diplomaten, något inträffat som i viss mån stör det goda intrycket av

dem och kastar en skugga över Kellogpaktens ikraftträdande.

Detta något var ett avslöjande som gjorts av en holländsk tidning rörande detaljerna i ett fransk-belgiskt militärfördrag. Denna historia påminner på ett egendomligt sätt om offentlighöret av den hemliga fransk-engelska överenskommelsen rörande gemensamt uppträdande och ömsesidiga eftergifter åt varandras avrustningsmotvilja vid en blivande avrustningskonferens. Detta avslöjande som störde Kellogpaktens högtidliga undertecknande i Paris i höstas.

Båda dessa hemliga överenskommelser, som i högsta grad räknas med krig som politiskt instrument, stå nämligen i ironiskt och skärande motsförhållande till Kellogpaktens anda och bokstav.

Vad, de hemliga dokument angå, som den holländska tidningen offentliggjort, så vet man icke om de äro äkta. Det förnekas bestämt i Bryssel, Paris och London. England förnekar dock endast sin delaktighet däri, ej mera. Holland och Tyskland däremot, mot vilka de påstådda plannerna riktas sig, och i andra hand Italien såsom tänkt fiende till Frankrike, tro däremot icke dementierna. Man

har slutat tro på dementier, staternas ord äro värdelösa. För närvarande stå striderna högt i press och parlament, och man begär att de anklagade staterna skola bevisa sin oskuld, dels genom att visa fram förslagskarna o. hans bekännelse, dels genom att offentliggöra ordalydelsen av det verkligen existerande hemliga tillägget till det officiella belgisk-franska defensivfördraget.

Att ett sådant fördrag existerar, vet man nämligen. Det är faktiskt, det finnes att läsa hos N. F. Att det finns ett hemligt militärt tillägg, det har belgiska regeringen just i dagarna i detta sammanhang erkänt.

Den holländska tidningen påstår av att de franska och belgiska generalstaberna upprepade gånger förlandlat, sist gången 1927, och avslöjat vad som därmed beslutats. För är nu inte längre fråga om ett defensivfördrag. Därest ett land, som militärt eller diplomatiskt understöder av Tyskland, mobiliserar mot endera av oss, så veta vi vad vi ha att göra. Vi mobilisera själva ögonblickligen och kasta oss mot Tyskland. Detta land skall ha att ta mot anfall både från norr och söder. En fransk-belgisk styrka går rakt på

glatt prat om mat

hör man i de familjer som köpa i

# Konsum

Billiga och sunda varor i sunda butiker.



## TIDEVARVET

Utkommer varje helgfri lördag.  
Slussplan 1-3, 2 tr., Stockholm.

## UTGIVARE:

Ada Nilsson.

## REDAKTIONSKOMMITTÉ:

Ehn Wägnér.

Elisabeth Tamm.

Honorius Hermelin.

## REDAKTIONSEKRETERARE:

Carin Hermelin.

Mottagningstid 10-12.

Telefon Norr 4842.

## EXPEDITION:

Telefon Norr 28243.

Kontorstid kl. 10-12 f. m., 1-4 e. m.

Postgiron 1544

## PRENUMERATIONSPRIS:

För helte kr. 6,-, halvår kr. 35,0.

Kvartal kr. 2,- Lössnummer 15 öre.

## ANNONSPRIS:

1 text ..... 20 öre

per millimeter.

Textsida eller särskilt begärd plats 25 öre

Stockholm 1929

Wahlströms Tryckeri Aktiebolag

Storgatan 22

Produktivt  
arbete?

Socialdemokraternas hemställan, att riksdagen skulle begära av regeringen att nästa år framkomma med förslag angående arbetslöshetsförsäkring, har av bägge kamrarna avslågs. Som parti måste socialdemokraterna komma med någon framställning i denna fråga, det var nödvändigt efter alla valtal, och då en utredning redan ägt rum, som alla nu ska yttra sig över, var detta en användbar form.

Under debatten i riksdagen frågas: "Vad vilja de frisinna?" Eftersom de är utslagsrosten. Det fick man inte veta. Och vad de andra partier ville, var ungefär lika svävande. Debatten gav intryck av — trots alla stora ord från olika håll — att intet parti ännu funnit någon slutgiltig lösning. Troligen kommer heller inte något parti att finna det. Ty arbetslösheten är ett spörsmål så ingripande i folkens liv och av så djup betydelse, att den inte bör vara enbart partifråga. Den får inte heller lösas endast till namnet och kan icke avfärdas med försäkring. Det av hjälper inte själva missförhållandet.

Om en obligatorisk arbetslöshetsförsäkring varit genomförd 1927 skulle en tredjedel av de arbetslösa därigenom fått understöd. Arbetslösheten har sannolikt så djupa rötter, att den kräver en ombyggnad av den ekonomiska grunden för vårt samhälle, kanske på ett sätt, som ingen av oss har lust att vara med om. Det kunde komma att gå intressena för nära för litet var av oss, vem vet!

Därför blev också riksdagens tal dunkelt. Och sannolikt få vi inom ganska kort en arbetslöshetsförsäkring, som är produkten av partiernas kompromissande, som är dyrbar för alla och endast hjälper ett fåtal. Men alltjämt väntar folket på produktivt arbete!

## Mötesplatsen

Från Stockholmsförbundet av F. K. R. Meddelas att förbundet torsdagen den 7 mars 1929 anordnar möte å Internationella Klubbens lokal i Stockholm med diskussion om de av fröken Kerstin Hesselgren i första kamraren väckta motionerna nr 3 och 102 om Samhällets arbete för folkhälso. Inledningsanföranden hålles av Dr. Ada Nilsson och advokat Eva Andén.

## Drick

## Ramlösa-Vatten

Vårt lands enda naturligt alkaliska bords- & hälsovatten.

## F. statsminister C. Th. Zahle

talat om

## Radikal dansk politik

och

## Radikale Venstre i Danmark

i Nyköping å Högre allmänna läroverkets högtidsdall lördagen

den 16 mars kl. 6,15 e. m.

i Eskilstuna å Goodtemplariokalen Drottninggatan 13 söndagen

den 17 mars kl. 4 e. m.

Södermanlands länsförbund av Frisinnade Kvinnors Riksförbund.

## SÖDERMANLANDS

ENSKILDA  
BANK

DEPOSITIONS-KAPITAL- &  
SPARKASSERÄKNING

mot högsta gällande ränta

Solidarisk Bank. Grundad 1865.

## Är detta skolfrågan?

"Idag for et Aar siden" — alltså enligt Kirkegaard på rätt avstånd för självanskan — fanns i Tidevarvet en artikel, som under rubriken Till saken kommenterade den debatt, som utspunnet sig kring dåvarande eklekticismministerns förslag om kommunala flickskolor. Det gällde då tolkningen av ett "borde" i 1927 års riksdagskrivelse till K. M. t i skolfrågan. Den socialdemokratiska representationen i riksdag och press kastade sig över hr Almqvist därfor att han ej ansåg sig bunden att bygga den kommunala flickskolan endast på sexåriga bottenskola.

I dag fyllas ledare- och presscitatspalterna — medan i riksdagen motionerna strömma in med anledning av den k. prop. angående ställiga flickskolor — med en lika förbittrad tvist och i vad mån och på vad sätt svarande eklekticismministern är bunden av samma riksdagskrivelse. Denna gång är det ett "även", kring vilket uttökningsens bränningar fräser.

Saken är som bekant denna: I statsverkspropositionen till 1929 års riksdag föreslås fr. o. m. hösterterminen 1929 upprättande av statens högre allmänna läroverk för flickor i Stockholm, Malmö, Helsingborg och Göteborg, byggda på sexårig folkskola, och med fyraårig realskola och treårigt gymnasium. Där sattes vidare i fråga att liknande högre flickläroverk skulle inrättas i Uppsala, Linköping, Norrköping, Jönköping, Lund, Borås, Karlstad, Örebro och Västerås.

Xrendet har remitterats till ortsnämnderna i de nämnda städerna, och dessa ha inkommit med sina utlåtanden. Såsom var att vänta accepterade de tacksamt statens erbjudande och åtog sig de därvid fästa vilkor i avseende på byggnadsskyldighet och annat. En del städer fogade emellertid till svaren vissa förbehåll eller önskemål beträffande de nya läroverkens organisation.

Så t. ex. vill Örebro ha läroverket grundat på 4-årig grundskola, vilket betyder en 12-årig i stället för en 13-årig fullständig skolgång. Karlstad, Borås och Norrköping vilja, i händelse av parallellavdelningens inrättande, ha dubbel anknnytning till grundskolan, både till den 4-åriga och den 6-åriga — alltså just såsom förhållandet är vid statens folkskolor och samläroverk. Västerås önskar vid sidan av realskolan och gymnasiet en särskild flickskolelinje, i Uppsala begär man att gymnasiet skall göras 4-årigt i stället för 3-årigt o. s. v.

Emellertid har den nu framlagda propositionen angående dessa nio läroverk ej tagit hänsyn till de lokala önskemålen, utan skär dem, med hänvisande till 1927 års riksdagskrivelse i skolfrågan, alla över en kam med 13-årig "lärogång": 6-årig bottenskola, 4-årig realskola och 3-årigt gymnasium.

Det är härom striden står: har hr Lindskog handlat rätt? Har han varit lojal — mot föregående riksdagsbeslut, eller har han varit svekfull — mot sina egna och sitt partiets intåg

minst under valrörelsen förfäktade principer. De skulle väl närmast gälla valfrihet mellan 4- eller 5-årig realskola, 3- eller 4-årigt gymnasium.

Det egendomliga är, — eller det helt naturliga — att det för högpressen som kastar sig över hr Lindskog för hans principsvik, och den socialdemokratiska som prisar hans lojalitet, medan motionerna emot hans proposition komma från högre, bondeförbundare och frisinnade.

Låt oss återigen försöka gå till saken. I ovannämnda artikel av 1928 hävdade Tidevarvet följande: "frågan om anknnytningen till bottenskolans syns oss av jämförelsevis ringa vikt mot frågan om ett smidigare steg, som ger utrymme åt vars och ens arbetsförmåga och arbetstakt och ej fastlåser klassystemets oövekliga "läsar" med ty följande årsånga kvartssättningar. När denna fråga blivit löst för både bottenskola och högre skola, då är udden bruten i striden om bottenskolans längd och den högre skolans anknnytning.

Men till dess — finns det någon rimlig och saklig anledning att inte hälsa med glädje varje ny valfrihet, som ingen behöver tvingas till. Hur kan någon som kämpar för en sak — från vilket läger det vara må — vilja denna sak så illa, att den genom att undertrycka en annan måste bli syndlock för alla misslyckanden och olägenheter, som varje övergång från teori till praktik måste medföra."

Vi kunna i år understryka vart ord av det här sagda. Men vi våga också en fråga. Måne möjligen hr Lindskog ler i sitt skägge åt denna strid? Har han möjligen pressat detta skolbeslut av 1927 för att visa vad det innebär? För att visa o rimligheten av riksdagsbeslut i skolfrågan.

Vi äta oss inte att bedöma, hur pass stor spjurer hr Lindskog kan vara, fast det ser illa ut. Men Tidevarvet vågar dock, som den enda rimliga kontentan av den nu lösslappade striden, liksom överhuvudt av alla årets skolmotioner, hävda vad vi flera gånger fört hävdadt: Må vi bryta oss loss ur ett allmerta monopolistiskt statligt skolsystem, där tillfälliga och dock så bindande majoritetsbeslut behärska skolor, "linjer", "lärogång", kursplaner, lärarutbildning och "inre arbete".

Må i stället staten försäkra varje barn om en skolpenning. Den kan användas i en frivilligt utvald statlig — ty statsskolor måste naturligtvis för säkerhets skull finnas — men likväl i en lika frivilligt utvald enskilt skola.

Ingen skolgång behövede då bli obligatorisk. Ty skolpenningen skulle endast bli fungebelt som skolvägfritt. Men den skulle å andra sidan kunna tagas ut för alla äldre och alla skolformer: bottenskola, högre folkskola, gymnasium, folkhögskola, universitet. Vad som genom självstudier kan sparas under en period, står kvar och växer till fortsatt utbildning under en senare.

För kort tid sedan framställdes inför Pedagogiska förenings konferens i London av Frank Roscoe, förutvarande professor i pedagogik vid universitetet i Birmingham, ett förslag likt detta. Kanske är tanken, d. v. s. saken på marsch.

## Svart på Vitt

Ett nytt avtal, gällande för två år, har träffats mellan Sveriges redareförening och Svenska sjömans- och eldareunionerna. Avtalet som kom till stånd efter långvariga och besvärliga förhandlingar innehåller några förbättringar i sjömannens villkor. Semester på fyra dagar efter minst två års anställning på samma fartyg. Det är första gången sjömannen enkommit i åtnjutande av semester. Vissa löneförhöjningar för däck- och maskinmanskaper. Och vissa bestämmelser i den mycket viktiga frågan om arbetstiden i hamn. Enligt det nya avtalet skola sjömannen inte användas utöver ordinarie hamnarbetsdag, d. v. s. åtta timmar, annat än till arbete

Konståkningen  
ännu en gång

Det har åter varit isfäst på Stadion. Det är roligt, att Skridskoklubben på allvar tycks ha satt igång en välbehövlig och efterlängad propaganda för vår ariska konståkningsridning. Vågberg och vågdalår är ju ofrånkomligt i allt, men därför är det inte mindre roligt, när ett litet stigande är i analkande.

Nu vore inbjönda världsmästareparet Scholtz-Kaiser, från Wien. Reklamen hade denna gång inte varit så stortad som till Sonja Henie-festen, det kanske just var därför deras åkning framträdde så mycket mjukare och stillfullare, smaken och gracen ligger ju desutom Wienarna i blodet. Den stora publiken, lyste denna gång aldeles med sin frånvaro vilket var skada, ty nu blev man bjuden på verkligt vackert konståkning. Jag hoppas "Quelqu'une" var där, tyvärr blir det väl svårt att göra några jämförelser, när man inte sett Sonja Henie, som demonstrerade sin överlägsenhet genom att visa sin fenomenala behärskning av ett par skridskor på ett akrobatiskt sätt.

Scholtz-Kaiser åkte ett inspirerat väl avslutat program med guistrände fart, humor och mjukhet. Även de hade ett par, men oss endast ett par saker i Sonjastil, dels den i tinningarna så mycket reklamare, om cirksu starkt påminnande "dödsapralen" (är bara inte ett sådant ord osmakligt i samband med idrott?) dels inträdesfiguren, där manliga parter åker in på ett rakt skår, hällande sin, av utseendet att döma, försträckt motit högt uppe i luften. Svårt men inte vackert. För övrigt var åkningen mycket njutningsrik.

Jag kan inte underlätta i detta sammanhang ingå i svaromål med sign. Quelqu'une i Sv. Dagbladet av den 2 mars, där mitt referat av Fröken Sonjas piruetter nagelfarvs, av skäl som jag omöjligt lyckats utlåta. I Quelqu'une's artikel skönjers man den svaghet, som tycks råda hos den stora allmänheten, att vända kappan efter vinden, d. v. s. prata med det till trots, att man uppenbart erkänner, både att man ej var närvarande vid isfesten och ej besitter så stora kunskaper i den ädla konståknigen.

Man bör givetvis kunna fördra av en världsmästarinna, att hon åker ett program, som kan låna hennes idrott till gagn och höja intresset för densamma. Om vi skola vara sanningensliga så blev nog resultatet ej detta med norskans uppvissning, då det måste stå var och en klart att det tager år, kraft och pengar att göra efter dessa halbsvartade övningar. Jag går så långt, att jag vill påstå att Fröken Henies Stadionprogram ej varit användbart i tävling. Vi skulle dock enligt tinningarnas förhåndsrekord bli bjönda på världsmästarinna's tävlingsprogram. Nu vet jag av gammal erfarenhet att Sonja Henie kan åka vackert, vad jag kritiserade var att hon inte gjorde det nu.

Och Quelqu'une, jag var inte gring vid ankomsten till Stadion, mitt illa inlägg var endast en personlig uppfattning av evenemangets ifråga, och tyvärr kan jag inte ens få skriva av "gå en sam och kavat mot strömmen", då min uppfattning delas av många, både fack- och lekmän.

Ragnis Torstolf Lundgren.

som står i samband med ankomst och avgång etc. Vid utförande av annat arbete få de tillgodogöra sig övertidsersättning.

Avtalet som direkt börjar omkring 2000 man kom som en välkommen räddning utan den öppna konflikt, som man fruktade skulle komma att drabba sjöfarten.

## Oro och ångslan försvinna strax

efter intagandet av Instantine, oskadlig, snabb verkande, neryugnande pastill, som kan intagas utan vatten, just när Ni behöver den. Säljes å apotek.

Olgä Elmdahl  
Modemagasin  
Kungsgatan 53. Tel. 10851  
STOCKHOLM.

## EVA ANDÉNS Advokatbyrå

Inneh. Eva Andén. Ledamot av Sveriges Advokatsamfund.  
Herkulesgatan 14. Tel. 7575-7576.  
f. d. L. V. Yungatan.

## SÖCKHOLM.

SPECIALTILL: Familje- och arvsrätts, Bouppteckningar och testamenter, förvaltningsuppdrag, Även skriftliga förfrågningar.

## Praktiserande läkare

Infört genom  
Stockholms Läkärförning

## Dr. Hefrid Roland

Allmänpraktiserande

Röstrådg. 9A Tel. V 60250

Mottagningstid: v. 15-18 s. 10-11

Annat tid efter överenskommelse.

## Doktor

I. Samzellus-Lejdström

Röst och talrubningar.

Mott. efter överensk. häst,

1/11-11, per Telefon 77840.

Artillerigatan 23, 3 tr. t. v.

## TANDLÄKARE

Tandläkare BO BURMAN

Medlem av Sthlms tandläkarfören.

Birgerjarlgatan 34 Tel. 10290

Mottagningstid enl. överenskommelse per telefon. Måndagar, onsdagar, fredagar även kvällsmottagningar.

## Tandläkare

Albert Almgård

Medlem av Sthlms Tandläkarförening

Mottagning efter överenskommelse

Södermalmsgatan 8. Tel. S. 1962.

## Frälsningsarméns

Alkoholisthem

Kurön

(Åtjutur statsbidrag

Trö timmars övertidslön från Sthlm

Prospekt och övriga handlingar skickas från

Socialsekreteraren, Östermalmsgatan 24

Stockholm.

Smakfullkransar, alla priser

## La fleuriste

6 Malmorgestagen

Allm. Norr 6296

Riks 2550



Det hände i höstas, som man torde minnas, att en flicka, som var anställd på en automatrestaurang i Stockholm, blev anhållen av en polis-konstapel en eftermiddag på Drottninggatan och avford till polisstationen. Konstapeln misstänkte att kvinnan skaffade sig inkomst genom osedligt levnads sätt. Hon hade förut varit intagen på Landskrona tvångsvårdsanstalt. Hon förhöordes och uppgav sig ha arbete. För att få detta bestyrkt ringde överkonstapeln till den automat, där flickan hade plats, sade att det var från polisen och frågade, om det var sant att hon var anställd där. Sedan detta blivit klart fick flickan lämna polisstationen. Förestånderskan för automaten ville emellertid veta varför politien begärt upplysning och fick då svara att polisen misstänkte att "flickan var ute och hoppade emellanåt". Följden av denna upplysning — en i polisens tycke fyndig medelväg mellan att alls inte ge tillkänna vem han var och tala om hela förhållandet, att flickan blivit anhållen, blev att flickan avskedades från sin plats.

Sedan saken tagit denna lekglagliga vändning ingrep Justitiebudsman-

Då lämpligheten av överkonstapeln meddelandet till automatförestånderskan angående hans misstänkar rörande den anställda kvinnans privatliv tycktes J. O. kunna ifrågasätta, anhöll han om yttrande från polismästare Härleman, dels huruvida denna konstapels förfarande lämnats utan anmärkning, dels om detta kunde anses förenligt med de grundsatser, vilka den under Överståthållare-ämbetet lydande polispersonalen i fall sådana som detta enligt meddelade instruktioner borde följa.

Den felande konstapeln förklarade, att det vore ju beklagligt att kvinnan avskedats från sin plats, men att polisen skulle få sitta emellan för det syntes vara väl mycket begärt.

Polismästare Härleman förklarade följande: Instruktionen för polispersonalen i Stockholms polisdistrikt innehöll icke någon bestämmelse, på grund varav det ifrågakvarande meddelandet kunde anses olämpligt. Någon sådan föreskrift hade inte heller i annan ordning meddelats polispersonalen. Visserligen står det i lösdriklaragen, att den anställningsmyndigheten, som åligger vissa från tvångsarbete frigivna, bör ordnas så att de inte strö deras lovliga verksamhet. Men detta synes vara en bestämmelse utan allmängiltig betydelse och polismästaren kunde inte finna att något allmänt intresse fordrar att polisen i dylika fall skulle följa en liknande regel.

Polisen hade varit skyldig att ingripa mot en person, som uppträdde ordningsstörande på gatorna och kunde misstänkas föra ett sådant levnads sätt att åtgärda enligt lösdriklaragen kunde komma ifråga. Överkonstapeln var ju därför tvungen att höra sig för hos arbetsgivaren och man kunde inte finna hans framställning felaktig.

Sedan J. O. fått denna förklaring har han till Överståthållaren betänkt riktat en skrivelse, som synes oss innehålla synpunkter av så glädjande och betydelsefull innebörd att vi vilja mera utförligt återge några av de viktigaste ställena.

Den av polismästare Härleman tillkännagivna uppfattningen finner J. O. förvånande. Ett sådant officiellt uttalande är ju praktiskt taget likvärdigt med en instruktion.

Även om polismästarens uppfattning icke stode i strid med uttryckliga lagbestämmelser, skulle jag icke tväla att beteckna den som felaktig, säger J. O. Enligt min mening måste nämligen det naturliga rättsmedvetandet såsom förkastligt utdöma varje polisåtgärd, vilken onödigtvis kan vålla en människas ofärd. — Det var ingalunda nödvändigt att förvisa sig om sanningen på ett sådant sätt, att det "laga försvår" för kvinnan, om vars tillvaro man hade att förvissa sig, i samma ögonblick blev henne berövad. Faran för en sådan utgång borde konstapeln ha betänkt. Om det hade gått spårändat av ett brott, där man varit rädd för att spaningsresultatet skulle äventyras genom ett olämpligt förfarings sätt, hade man säkert kunnat hitta en utväg. En polissyter kunde t. ex. ha telefonerat och frågat under vilka tider kvinnan träffades på arbetsplatsen.

### I.

Ni, store herrar, sade:  
Allt det vi ägde, det var vi:  
berg, åkrar, skog och vida vatten,  
grått järn, röd koppar, kol i starta  
gruvar,  
jungfrulig massa än i granens stam,  
palats och villor, storstadens kasiner,  
vårt namn namn slogs om, våra titlar,  
ordnar,  
de ädikter vår fädningspress tvang på  
er,  
guld, som flöt till oss, rykte som flöt  
från oss.  
Ja, till och med er egen arbetskraft  
— allt detta goda, det var vi.  
Men ni som intet ägde — blott er  
själva  
— och knappt ens det — ni intet var.

### II.

Vi små, vi säger:  
Ej järn, ej trä,  
ej guld och papper,  
ej pengar, tillrar, äro  
var vi, men det vi hämpade oss till,  
vårt lidande, vårt mod att upprätt  
stå,  
vårt röda blod och styrkan i vår arm,  
vårt skrat, vår gråt, och ropen i vårt  
hjärta,  
vår rätt att leva och vår rätt att dö,  
vår seger, våra tunga nederlag,  
och sist det som var heligt, vår  
framtidstro  
— allt detta stora, det var vi.

### III.

Men ni, som en gång kommer, ni  
skall säga:  
ej endast hjärtats blod och armens  
kraft,  
ej endast järn och trä och guld och  
gula åkrar,  
men himlens valv och jordens gröna  
riken  
och bergens guld och havens vita sil-  
ver  
och solens lek bland blommorna på  
äng,  
ej blott de redskap våra händer  
smidde,  
ej blott den stolta flykten hos vår  
tanke,  
men allt som jorden ägde bäst och  
skärsat,  
den starkes styrka och den klokes  
visdom,  
den djärves bragder och den godes  
kärlek,  
den skönhet konstnären fann i färg  
och form,  
allt, som har skapats och som skapas  
skall,  
allt som finns inom oss och utom oss  
— o syssan kära, allt är vi.

Vederbörande tjänsteman synes icke ha varit tillräckligt besjälad av föresatsen att så långt möjligt tillvarata den anhållnas intressen, vilka i detta fall dock helt torde ha sammanfallit med samhällets. Även om det är förklarligt att konstapeln kan ha tagit fel, är det så mycket mera anmärkningsvärt att polismästare Härleman finner hans tillvägagångssätt lämpligt.

I regeringsformen finnes följande bestämmelse: Konungen bör ingen fördrå eller fördråva låta till liv, ära, personlig frihet och välfärd utan han lagligen förvarnen och dömd är. Detta innebär naturligtvis också att icke genom polismyndighetens förvallande någon människa, hennes

I förra numret av Tidevarvet gjorde vi en översiktlig redogörelse för den aktiva pacifismens princip, historiska tradition och dess anknytning till en slags allmänmänsklig befrielse, allt detta efter gemensamhetsverket: Våld och icke-våld. Vi fortsätta här med den debatt med våldet, om man så får säga, som boken tar upp, och där de, som förorda våldet som medel för åstadkommande av fred och ny samhällsordning, också få ordet. Det finns i boken tre, fyra autentiska diskussioner mellan kommunistiska antimilitarister å ena sidan och aktiva pacifister å de andra. Ena gången är det en fängslad kristjänstvägrare som disputerar med någon som vill förena kristjantjänst med fredstjänst, andra gången en fängslad kommunist som utmanar en aktiv pacifist utanför murarna. Den senare måste då hålla på att hans plats är på den smala utsatta remsan mellan de två barriärerna: den fascistiska och den kommunistiska.

Kommunisternas argument känna vi. De återkommer i riksdagsdebatten om anslaget till vissa fredsföreningar. För att få bort kriget måste vi bevinna kapitalismen och imperialismen och det kan under nuvarande historiska skeede icke ske utan våld. Anden kan icke undvika våldet som hjälpmedel.

Ett föruftigt svar — icke heller det väl aldeles nytt — ges av en holländsk författarinna, Clara Meijer-Wickmann. Hon sätter upp den tesen att det även i realitetens värld dock alltid gäller och är möjligt (för så vitt man nu verkligen erkänner icke-våldsprincipen som den högre) att vid varje tillfälle prova om situationen kan lösas med fredliga medel. Vad det gäller är att alltid välja våldlösa medel så länge detta är möjligt, och så länge längre och längre skjuta upp det ögonblick, då våld måste brukas. Ha kommunisterna försökt detta? Ha de bevisat att bourgeoisins avspänning icke kan ske med andra medel än proletariets beväpning? Ha de gjort propaganda för de i verkligheten mera revolutionära och proletära stridsmedlen! oavbruten strejk och arbetsvägran vid varje slags fabrikation och transport av vapen och militära förord? Om krigsfråga inträffar och

ställning må vara hög eller ringa, hennes vandel öfverfört eller av misstänkt beskaftningen, i onödan får skadas till rykte och lovt utkomst.

Föreskriften i lösdriklaragen visar i sin mån — om nu någon tvivlat på den saken — att stadgandet i regeringsformen har avseende även på personer, som frigitvis från tvångsarbete.

Det läge vari förvarande sak kommit genom polismästare Härlemons yttrande måste J. O. beteckna som öfverdriftigt. Det borde ha sagts ifrå, så att konstapeln m. fl. vetat besked. Här gäller icke att utforma detaljerade föreskrifter för olika tänkbara fall. Sådana gickas lätt av verkligheten med dess mångfald av situationer. Det är angelägnare att med tillämpning på det givna fallet viktigen av den allmänna normen inskärpes, vilken bjuder att ordningsmakten är till i främsta rummet för att hjälpa, inte för att stjäla.

intet annat är att sätta mot densamma än inbördes krig, ligger då inte skulden därför hos de ledare och den press som oavbrutet predikat att våldt blott kan bekämpas med våld, mer än i sakens egen djupare natur? Människorna äro visserligen bundna av tidigare orsakskedjor, men de kunna också öppna nya.

Intressant är också i detta sammanhang De Mans påstående att kommunisternas hållning till fredsträvandena, deras förakt för varje försök att grunda dem på en etisk princip, tillhör ett tidigare av socialismens övervunnet stadium.

Historien om den vapenlösa kampen i Sydafrika och Indien under Gandhis ledning har i boken sin plats som förkroppsligandet av den aktiva pacifismens idé, som det stora under i vår tid, varigenom idén blev historia. Den verkar även på den som är förtrogen med förloppet äro lika starkt, lika gripande och uppfordrande. Detsamma kan man säga å fallet med skildringen av olika länders kristjänstvägrare under och efter kriget. Boken hyllar de engelska kristjänstvägrarna så som de som icke blott ledo för sin övertygelse men också satte in sin vägran som ett medvetet led i kampen mot kriget.

Spännande och gripande är den skildring, som Tolstojs vän Bulgakoff gör av de ryska kristjänstvägrarna under och efter världskriget och av tsarismens och sovjets hållning till dem. Vi se här det underliga skådespelet av Tolstoj och Lenin i brottning mot varann, efterföljaren är i sin behandling av vägrödjarens och profetens lärjungar lika osäker som Pilatus. Medan tsardömet under kriget straffade kristjänstvägran med upp till 20 års fängelse, besvarade sovjeten i början vägran att ingå i den nya röda armén med glatt arkebusering av över hundra vägrare. På så sätt gjordes till martyrer många unga män av djup religiösitet och heligt liv. Det berättas om en av dem, Wasilj Tarakin, att han ropade till arkebuseringsplutonen: vet, mina bröder, att ni döda era egna själar, då ni genomskjuta min kropp! Soldaterna sänkte gevären inför denna erinran om att även själva kunna dödas. Rüdgardisterna vägrade att skjuta. Plutonchefen fick dra sin revolver och sätta den för tinningen på den dömd.

Sovjet drog sin lärdom av de hundra martyrens död. År 1919 kom ett dekret att kristjänstvägrare, som inför en särskild domstol provats vara vägrare av religiös övertygelse, skulle få användas till allmännyttigt civilt arbete.

Ett råd tillsattes med medlemmar ur olika religiösa grupper som under 1 1/2 år behandlade 30 000 ansökningar. Trots den lojalitet varmed det arbetade, blev det misstänkt för pacifistisk propaganda och upphävdes. Undersökningarna om rätt till vägran skulle nu göras av sovjetdomstolar, och dessa frikallade sällan några vägrare utan bestraffade dem som deserter. Tolstojanerna fingo helt enkelt inte räkna till dem som av religiösa skäl kunde slippa krigstjänst, ehuru de utgjorde flertalet av vägrarna. Det är just detta som visar att sovjeten icke längre erkänner den ande vars kraft beredde förut-sättningarna för det gamla ryska samhällets störtande och det nya uppbyggande.

Krigstjänstvägran i ordets djupaste, mest vidsträckt bemärkelse, kristjänstvägran i det dagliga livets alla situationer likaväl som inför statens fordringar, är ett av den aktiva pacifismens kampmedel.

Detta kallas att göra idén synlig. Även inom konst och litteratur måste den söka sig en ny form, ännu icke funnen.

Boken avslutas med en rad dokument och redogörelser för vissa pacifistiska öfvensiv, såsom insamlingen av kristjänstvägrarlöften i England, den s. k. Pensonbyaktionen. Vidare tillkommer en värdefull litteratur- och adressförteckning.

I denna avdelning saknar man hela den vanliga organiserade fredsrörelsen. Detta är icke en händelse. Den aktiva pacifismen i den mån den företrädes av denna boks skapare, har velat markera att den icke är identisk med den rörelse som söker åstadkomma en varaktigt fred genom att utbygga de mellanstatliga rättsförhållandena, och som accepterar krig — straffkrig mot angripare — och statlig militär organisation som historisk förutsättning för detta måls ernående. För vår del ha vi svårt att förstå att denna skillnad, som icke är skarpt begränsad utan fullbordad sig i många övergångsstadier, måste ta sig uttryck i förbigående av vad som varit och är värdefullt i den officiella fredsrörelsens arbete. I all synnerhet som det ju är så, att fredsrörelsen står inför en skiljöväg. Dess argument har upptagits i den officiella politiken och dess arbete skötes av Nationernas förbund. Antingen får fredsrörelsen bli en helt och hållet officiell — t. o. m. kanske statsunderstödd! — rörelse, eller får den lov att radikaliseras, bli aktivt, gå fram i en viss motsatsställning till den nuvarande statliga politiken, bli kristjänstvägran och rustningsvägran. Det är en sådan radikalisering som de aktiva pacifisterna borde med alla medel understöddja.

Emellertid, denna bok är i denna tid av sökande efter visshet och vägar ett värde och dess utgivande en handling att vara tacksmal för. Man igenkänner där så mycket, som sökt efter uttryck hos en själv. Man finner anknytning till mycket som man mött på annat håll, hos här icke nämnda människor och verk. Till slut får man fram en enhetlig ton, en ny tro; en ny lösen eller, om man vill, en gammal tro i ny gestaltning, icke konstlat återupplivad, utan i sanning återupplevd.

Det är ganska märkligt att detta sökande efter nya vägar är så starkt och framgångsrikt i det urarva Österrike, nederlagslandet efter mänsklig värdering. I det land där det för pacifismen bokstavligen finnes blott en liten remsa mellan de två befästa lägren. Från Österrike kommer den pan-europeiska rörelsen som visserligen på ett annat sätt är begränsad till sin uppgift, aktuellt politiskt och icke pacifistiskt, men som i sig sluter en sprängkraftig politisk idé. Där ex-



Vi ändra  
sorgklänningar  
på dagen  
Alltid det senaste  
Sorghattar och sorglöjor

Leja-Magasinet  
Stockholm

Ida Norman - Skomagasin

Humlegårdsgatan 6 - Tel. 78615

Rekommenderas

REPARATIONER UTFÖRAS

Reella varor

Vid uppvisandet av denna annons lämnas 5% rabatt

Låga priser



## Generalstabernas dagdrömmar

Fort. fr. sid. 1.

artilleri och kulsprutor utan om ett tänkt angrepp av stora dimensioner. Englands stöd ingår som ett moment i planen, medan England, som sagt, uttryckligen förklarar sig icke ha slutit några fördrag som likt detta sätter Locarnofördraget ur spel.

Men, kan man ju säga: innan man vet om dessa förmenta protokoll från de fransk-belgiska generalstabsunderhandlingarna äro äkta eller ej, så ha de väl inte intresse.

Jo, det ha de. Även om dokumenten icke skulle existera eller se annorlunda ut, så har det redan skapats en verklighet omkring dem. En skarp belysning har fallit över europeisk mentalitet och europeisk politik av 1929. Staterna ta sig i denna belysning icke vidare behagliga ut. Enskilda människor som uppförde sig så, skulle utstås ur hyggligt sällskap, det är säkert.

För det första, så är det betecknande att det hemliga spionväsendet med dess kompletter provokationen och förfälskningen, genast instar sin plats i historien. Det är de andliga giftgascentraler, som höra till diplomatiens bakgårdar.

Antag att det verkligen är en spion som varit ute för att skaffa det hemliga fransk-belgiska fördraget — från antitysk sida sågs nu att han skulle blivit lovad 100,000 mark, när han lade det på Stresemans bord. Antag att han insett konung skaffa och så förfälskat detta dokument i stället. Han måste i alla fall bygga upp dokumentet på sannolikheter. Att dokumentet är sannolikt, bevisas av att holländska regeringen tar det på allvar.

Dokumentet bygger på det faktum, att alla länders generalstaber slyssla

perimenterar de psykologiska skolorna med det stora nästan orörda problemet: människogemenskapens förutsättningar. Och detta med en metod som går vida utöver behandlingen av nervösa eller brottslingar och strävar att lösa problemet om sammanlevnaden mellan könen och generationerna. Den nya skolans teorier äro här också prövade på krigets problem. Det visar sig ha blivit ett verkligt fruktbar resultat av att lägga kriget under psykologisk analys. Alfred Adler har i sin uppsatts i denna bok visat att man på den vägen kan fånga och upplösa krigets psykologiska orsaker, frigöra hämmede gemenskapsdrifter, och omvandla och nyttiggöra de motsatta mänskliga drifter som slå ut i krig.

Så säger Adler att vad som fattas oss alla, och vad som vi kämpa för att nå är nya metoder för att höja gemenskapsinnet, vi i fördravande av detta sinne ligger det första stora brottet. Han söker det nya ordet, och har samtidigt blivit den, som kanske sagt det djupaste ordet i denna bok, eller åtminstone den som på nyaste, för moderna människor mest tillgängligt sätt, uttrycker en gammal sanning.

"Den individualpsykologiska och masspsykologiska forskningen", säger han, "har visat att strävan efter personlig makt är ett olycksdigert bländverk och förgiftar den mänskliga sammanlevnaden. Den som vill mänsklig gemenskap måste avsäga sig varje strävan efter makt över andra. För många är det självfallet att man skall säga sig igenom med våld. Att med maktmedel befördra det som synes vara gott och lyckobringande och

med kammarstrategi, leka med tänkta anfall och glöcka ut planer på ett försvar, vilket ofta är liktydigt med en överraskande motoffensiv.

Men att dessa generalstabernas dagdrömmar kunna dra krigets verklighet med sig, det veta vi sedan världskriget, då den tyska generalstabsplanen, som förutsatte kränkning av Belgiens neutralitet och snabb skräckoffensiv mot Paris, sattes i verket programligt intill — Marne.

Dokumentet bygger vidare på att dessa generalstaber underhandla med varandra och göra upp planer, som förbinda de ovetande folken till delaktighet i den förbundne grannens politik och förbinda dem att hålla ut en hög rustningsstandard. Hur skulle t. ex. belgiska folket nänsin kunna nedrusta, när dess ledare hemligt lovat stå Frankrike vid sidan med 600,000 man och motsvarande krigsmateriel?

Att en sådan förbindelse mellan generalstaberna i Frankrike och Belgien existerar har officiellt medgivits. På detta sätt kommer också denna historia att understryka det sakförhållande att § 18 i N. F. s. pakt, enligt vilken alla fördrag mellan stater skola registreras där och offentliggöra, är meningslös, så länge dessa fördrag fullständiga av militära överenskommelser som äro hemliga och få vara hemliga.

De omstridda dokumenten äro också starkt påverkade av de senaste årens faktiska historia, ja de äro uppbyggda därpå. Tysklands neutralitetsbrott 1914 kompletteras här med ett liknande brott, planerat mot Tyskland nästa gång. Man ser hur en

ligga i utvecklingens riktning är skenbart det enklaste. Men ett sådant förfarande har aldrig lyckats ty här verkar en orubblig lag. Hittills ser man mest verkningarna av denna lag där, att den utrotat alla dem som äro odugliga för gemenskap. Vi människor äro mycket mildare än livets egen natur, än detta kosmos, som på mångfaldigt sätt ropar till den våld- och maktlystne: denne behagar mig icke, bort med honom!

Den som likt psykologen upplever denna det mänskliga samlivets hårda logik, gripes av längtan att öppna människornas öron för denna oändligt dystra stämning. Han längtar att varna dem för den avgrund, i vilken enskilda familjer, släkten och folk störta ner och för alltid försvinna." Vi vilja dock icke sluta med detta bistra citat. Boken är ju mer än en varning, det är en förhoppning, ett maningsrop till oss att stiga upp, omgärda våra länder och gå ut på uppbyggd åter en ny kontinent, inom det hemlighetsfulla, alla möjligheter inneslutande, väldiga människosjälarnas rike.

## Landskrona husmoderskola med barnvård

som är stats- och kommunalt understödd, börja nya kurser den 1 april.

A) Husmoders med barnsköterskurs, 11 (elva) mån. medlar under en matlagning, slakt, konserv-, sömnad, barnvård, trädgårdsskötsel samt hemvård, födoämnes- o. näringslära, bokföring, hällsöla, barnvårds- o. sjukvårdslära. Undervisningsavgift 60 kr, kosthållsavgift 20 kr. per mån.

B) En mån:s kurs i hushållsörom med någon barnvårdsundervisning.

C) En 6 mån:s kurs för blivande barnsköterskor; undervisningsavgift för de senare kurserna 40 kr. o. 25 kr. i kosthållsavgift per mån.

Stipendier kan sökas genom skolestyrelsen 10—20 kr. per mån. Genomgångna kurser berättiga till inträde i Sv. Barnsköterskeföreningen. Begär prospect.

STYRELSEN.

## EN DEBATT

UTANFÖR DEN STÄNGDA DÖRREN. — Av Eva Schmidt

Fyra små bröder och en kusin ingo en lördagsafton på scouternas bio i K. F. U. M:s sal. D. v. s. den yngste, tre år, gick inte genom regnet, han bars på broders axlar genom Humlegården, och utfarten skedde mera av en slump, ty klockan var halv åtta, och ursprungligen hade han blivit föreläsning att lägga sig. Ett bistert byte — den hastigt erbjödda brodersaxeln ändrades i stället med kläm. Senare lära hans unga och tanklösa ära lönat sin räddare med häftiga, tändande handklappningar just vid pjäsens mest ödestragiska ögonblick, när alla Jackie Coogans anförtvaret dog, men huvudsaken var — ansåg broderskapet — att ungens tre år — kom gratis in.

In på bio som han således tillika med de tre andra, men sedan vart det inget vidare med detta goda ordet att komma in. Lördagskvällen i hemmet hade nämligen övat blivit tomt, och de fyra stod passade på att kila ut. Hem kom hon k. halv to, på samma gång som de fyra scouterna, och alla hade portnyckel, men ingen hade dörrnyckel och väningens herre var i Malmö. Alltså, man satte sig i trappan, tillrätt på stenen, alla hade hyggligt gamla ytterplagg, och i trappansvansen upp vid fjärde våningen var det vid denna sanna timme lugnt; till förstörrelse för alla påbörjades ressamemang om pjäsen, den de tre nys genomlevat och den fjärde klappat händerna åt. Då befams, för åhöraren, som icke varit med, att tiden på bio ej varit enbart till lyst. — Hade dock, enligt de äldres utslag, varit en av Jackie Coogans mest framgångsrika roller, in upptrinade till handlingen, välspeglad pjäs.

Inom parentes sagt, så kan över huvud taget den elogen givas högsta ledningen för scouternas bio, att valet för den vita duken framför de hundra pjäshuvudena i denna sal brukar vara på en gång gläd och disinguerat, kärnan utgöres icke av sinesförvårdare blir rusande cirkelgång över allt mötande levande, eller utslaget

handling präglar sig in i hjärnorna och föder nya idéer där. Franska Ruhrokkupationens spökar också. Den betraktas här som ett slags fältmätnings för kommande tider, ett nytt anfall skall bygga på erfarenheterna därifrån.

Belgiens aggressivitet mot Holland i segerytan kommer igen och försvärar här efter det fredliga underhandlingarna om de båda ländernas gemensamma vattenvägar.

Framför allt blottar hela denna historia det intriginu som väves kring grannländers förhållande till varandra. Man offentliggör brännbara dokument i det ögonblick då Kelloggspakten ratificeras, då skadeståndskommisionen i Paris skall börja underhandla om fastställandet av Tysklands årliga bidrag, då rådsförsamlingen skall sammanträda i Genève och då valen i England förberedas. Man tror det värsta om varann: provokation, förfälskning, lömska anfallsplaner, hemlig hets.

Man hetsar holländarna, då dessa låta sig hetsas, begagnas detta faktum till att hetsa belgierna, och belgierna oro sedan att öka holländarnas o. s. v.

Vad blir resultatet?

Ökade rustningar eller en generalundersökning och exemplarisk ockskidriggande av intrigererna?

Skola regeringar falla, eller militärbudgeter höjas?

badvatten, brusande utför en trappa förändrade badbarnet med, eller något dylikt. Det är i stället vanligen scouterna från andra orter som storma fram över duken och hälsa Stockholms scouten, det är bilder från sommarferienas olika "Skatbo" eller "Måso" eller "Ingenmansö", eller vad det nu heter, desutom andra pojkhöpar, skidtvättarna på Lundsberg, Oxfordstudenternas kapprodd etc.

Även när det är "själiska" pjäser, som en av de unga skåddarna angav en gång, så brukar det vara utvalt material, svenskt eller utländskt, men bra.

Men denna dag har inte allting varit bra. Eller är det endast på skåddarnas sida, till deras egen skada och skam. — Tretondningen slänger till niödringen härt: — Du får åldrig mer gå med på bio. Du grät ju, när du dog, du grät ju, så det bördes när du snudade! — Niödringen erkänner ovilligt, bygt: — Det var väl synd om den lille pojken, när alla, allihop dog ifrån honom — — — — — Ja, men det röde väl inte dej! Vad skulle du gråta för? Du kände ju inte pojken! Du visste ju, att det var en pojke i Amerika!

Ja, niödringen måste gå med på det, han har vetat att det är en pojke i Amerika. Flere än han lära emellertid ha gråtit. Men varför? — Han kan inte klarlägga det. Då säger han med någon aktning och försäkrande i rösten — ty han är inte scout, utan med på snällkjus på ett biön: — Är det förbjudet av dom som är föreläsare och bestämmer över scouternas bio att man inte får gråta där? — — — — — Asch, säga de andra, men ingen ger något riktigt svar. Indirekt svaras därmed: att förbjudet i scoutlagen är det kanske inte precis.

— Men när man är så stor som du, så ska man väl vara en människa! säger tretondningen. — Du skriker ju inte nu, fast vi sitter här i trappan och kanske får sitta här hela natten — ska man skrika för ont som andra har. Då skulle man inte komma när vart i världen. Om man ligger på ett operationsbord och de gör väldigt ont eller om man blir å med nå arbete som man har haft och som har varit bra, då kan man ju skrika ett tag — Men amars så — — — — — Och pojken här på filmen han fick ju pengar, betalning för allting, så det regna över en, då var det väl ingen tvekan! — — — — —

Tretondningen som predikar, har en liten söndagskloster, och han börjar sjunga i trappan en förunderlig visa som blivit hörd för mer än amat sammanhang:

Kontant betalning! Pengarna i bordet! Det är din lösen, kära drotning Liv!

Niödringen intresserar sig inte för sången, sin är lek och han ämnar lika väl som sin lille bror somna i vindstrappan. Men den tysta åhöraren, som inte sett Jackie Coogans anförtvaret dö bort ifrån honom tänker: — Inte barnären och inte tonåren ha längre någon fe, ingen. Knappast ens på bio. När krisårens, efterkrigsårens slungade livets brist och livets kamp in över vården, även över tonåren, då var det allt två fäder, som fördevs för alltid — två systrar egentligen, Fantasien den ljusa och Drömmen den vemodiga. En syster lever kvar, uphöjld som drotningen av Saba, hetsas kraftmakt ropas ut till och med från scouternas eljest så milda bio.

Och i denna kalla trappa såväl som i de flesta andra livets trappa sjunger nummer tonåren en visa, som alla kan så bra att den har blivit slagdåga: "Kontant betalning! Pengarna i bordet! Det är din lösen, höga drotning Liv. Guldklång och sedelprassel, sesamordet öppnar dina salar, drotning Liv."

## Helsingör d. 8-21 aug.

Den femte pedagogiska världskonferensen, som anordnas av Internationalen förbundet för ny uppfostran kommer i år att äga rum i Helsingör den 8—21 aug. Alltsedan förbundet grundades i Calais 1924 ha internationella kongresser hållits vid olika tillfällen, i Montreux, Heidelberg, Locarno

Årets konferens kommer framförallt att ägna sig åt skolans undervisningsplaner, sedda mot bakgrunden av den moderna psykologiska forskningsresultat. Konferensens arbete uppdelas på föreläsning, föredrag, föreläsningsskrur och diskussionsgrupper. Bland föredragshållarna märkas

## Samarbete

"Den nya uppfostran" är stadd på segergått genom världen. Även här i landet stå vi inför dess förverkligande genom den "nirre reformens" genomförande, och denna kommer att få en kraftig stöt framåt genom den stimulan den stora Helsingörskonferensen i augusti kommer att meddela. Där samlas nämligen på "The New Education Fellowship" från alla världens hörn. Orsaken till att denna rörelse redan vunnit så många och hägnvina anhängare är icke främst dess psykologiskt riktigare metoder, varigenom kunskaper vinnes på ett naturligare sätt än genom det gamla pluggsystemet. Ännu mycket mer ligger orsaken däri, att gemenskapskänslan i dessa moderna skolor får sin utveckling både i arbetet och livet i en utsträckning som aldrig förekommer i skolor av den traditionella typen.

I dessa snedviddes den ömsesidiga hjälpen till "fusk" lyckas åtminstone sällan få något bättre, man, och allt det karaktärsdannande och personlighetsutvecklande, som den ömsesidiga påverkan bör innebära, reduceras antingen högst väsentligt eller tar en skadlig riktning i stället.

Gemenskapskänslan blir till samhällskänsla och skapar förstelse även för andra nationers berättigade önsningar. Den blir således en betydande fredsfaktor. Den trångsyniga egoismen exploderar allt som oftast i krig, då däremot gemenskapskänslan leder till en klarsynthet som både låt genomskådar denna sekelgamla fördom och förintar dess makt.

Där denna känsla råder, där lösas problem och svårigheter med hjärna och hjärta — där den saknas behöver man kanske förstörelsemedlens explosivitet för att bringa till insikt om meningslösheten i förstörelse.

Mången tycker kanske att denna väg är alltför lång och därför tröstlös, även om man måste medge att det är den säkraste.

Den behöves emellertid icke bli så långsam som man skulle vara benägen att tro. Livet fordrar nämligen ömsidighet av människorna. Då det unga släktet fortras i denna nya anda, fortras också samtidigt den vuxna generationen, både föräldrarna och lärarna. Samarbete, det är just den nya riktningens lösen och därför blir det också samarbete av; mellan hem och skola, mellan barn och skola, mellan barn och vuxna, i friheten och det glada arbetets tecken. Det är en outmött källa till framgång detta samarbete, och den vuxna generationen märker snart, kanske till sin stora förvåning, att det också innebär stora möjligheter till förnyelse just för de mjöjliga. Jag tror knappast att det skulle falla någon in att tänka på krig som lösning av svårigheter under sådana förhållanden.

K A R I N H A M M A R.

framstående skolmän och psykologer från olika länder sköms Maria Montessori, M. A. Neill från Summerhill School, Helen Parkhurst, Daltonplanens upphovsman, folkhögskolektorn Anders Vedel, Danmark, dr. Pfister, Zürich, m. fl.

## KALASIRIS

Vår grossreglerad skattas högt och förskötar figuren. Största resultat vid försökning av underlivsorgan, brock, vandrande njure, magsänkning, gallstensbidande och andra besvärligheter.

Skapar genast stort välbefinnande. Arbetas helt utan smärta, sitter därför orubbligt fast och ger god hällning och stöd.

Görölar även för herren. Rekommenderas av läkare. Upplysningar och broschyrer genom Kalasiris, Birger Jarlg. 100, Solna.